

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de
Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Qu. III. An panis debeat esse azymus, an fermentatus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

ob soli siccitatem seu sterilitatem, ob quam etiam usitatum triticum degenerat in skiginem. Quare hanc esse materiam aptam consecrationis censet *D. Thomas* & plures alii. Idem probabile videtur *Henriquez, Estio, Soto, Prapostio* & aliis contra *D. Thomam, Vasquez* & alios, de spelta, quæ videtur naturam tritici participare, & odore, sapore, ac efficaciam parum à tritico differre. Idem est de farre juxta eosdem Auctores. Immo (inquit *Prapostio* qu. 74. art. 3. n. 23.) nisi Auctores Sententiæ alterius (pro qua refertur *D. Th. Vasquez* & alii) aliter illud nomen sumant quam communiter sumatur, non videtur posse subesse ulla dubitatio: cum far sit delicatissima species tritici. Quare crediderim esse diversitatem in significatione nominis: far enim sumitur etiam pro spelta; quæ est materia dubia.

Quid de farre.

14. Non sufficit farina triticea,

Sed debet sic coqui, ut in de fiat panis usualis.

15. Debet quoque esse subacta, non melle, aqua rosacea &c. sed naturali aqua.

Quid censendum de amylo.

Notandum hic, non sufficere ad materiam hujus Sacramenti, quod sit farina triticea, sed insuper debere sic esse coctam. ut sit verus & propriè dictus panis: cum Scriptura & Concilia loquantur de pane simpliciter; quod indubiè de propriè dicto pane est intelligendum.

Hinc sequitur I. massam farinæ subactam aquæ, sed nondum coctam, aut etiam elixam, aut frixam in sartagine, non esse aptam materiam, sed debere esse coctam igni per modum assationis, in furno, sub cinere, ferro calido, aut simili modo: alioquin non erit verus & propriè dictus ac usualis panis secundum moralem æstimationem; esto fortasse specie physica ab eo non differat.

Sequitur II. panem debere confici ex aqua naturali & farinâ; alioquin non dicitur propriè usualis panis, sed potiùs pasta vel cum addito, panis dulciarius. Hinc juxta Theologos passim non valebit, si farina sit subacta butyro, lacte, saccaro, melle, aquâ rosacâ, dum videlicet in notabili quantitate adhibentur. Si autem aliquid ex prædictis miscatur aquæ naturali in modica quantitate, sicut in morali æstimatione manet usualis & verus panis, sic validè consecratur. Prout etiam satis probabiliter manet confectus cum lacte. Quod est valde frequens apud pistores. Nec panis sic confectus cenletur placenta, sed usitatus panis. Peculiaris est difficultas de Amylo, quod fit expressione medullæ ex tritico madido, quæ postea exsiccata vertitur in farinam ex qua fit panis: qui tamen non censetur usualis, ideoque communiter Doctores contra Nonnullos existimant non esse materiam aptam consecrationis: quidquid sit de identitate specifica seu mutatione substantiali; quæ non solum hic attendenda est, sed etiam quid sit in ordine ad moralem æstimationem hujusmodi panis. Quoad praxim verò, etsi panes hoc vel aliquo alio modo ex præmissis probabiliter valerent, tenenda est via securior citra necessitatem ob re-

verentiam tanti Sacramenti, ac ritum Ecclesiæ.

QUESTIO III.

An panis debeat esse azymus, an fermentatus?

DICO I. Ad validam hujus Sacramenti consecrationem perinde est, si panis sit azymus siue fermentatus. Ita Theologi communiter, & definivit *Florentinum in Lateris Unionis* dicens: *Definimus in azymo, siue fermentato pane triticeo, corpus Christi veraciter confici, Sacerdotisque in altero ipsum Domini Corpus consecrare debere, unumquemque scilicet juxta suam Ecclesiam, siue occidentalis, siue orientalis consuetudinem.* Ratio est: quia uterque verè & propriè est & dicitur panis, & in Scriptura ita absolute vocatur; ut de azymo patet *Lucæ 24* ubi Christus in castello Emmaus dicitur simpliciter panem accepisse in manibus; qui tamen panis fuit azymus, cum illo die (qui unus erat ex diebus azymorum) nullus posset esse panis fermentatus in mensis aut domibus Judæorum. Idem patet in pane, quo Christus ad consecrandum usus est. De fermentato nulla est ratio dubitandi: cum is sit maximè usualis & propriè panis.

Conclusio hæc fuit extra controversiam in tota Ecclesia usque ad annum 1053, Circa quem *Michael Cerularius* Patriarcha Constantinopolitanus incepit Latinos vocare *Azymitas*, & Latinam atque Apostolicam Ecclesiam palam damnare, eò quod in illa panis azymus consecraretur. Ut patet ex *Leone VIII. vulgò IX. Epist. 1. ad eundem Michaellem c. 5.* Quem Græci Schismatici secuti consecrationem in azymo irritam docuerunt.

Fundant se I. in facto Christi, quem in fermentato consecrasset putant: sed contrarium patet ex *disp. præc. q. 2.* ubi ostendimus hoc Sacramentum à Christo institutum esse ad finem Lunæ dicimæ quartæ; à quo tempore usque ad vigesimam primam ejusdem mensis ex gravissimo Legis præcepto, nullus panis fermentatus permittebatur in mensis aut domibus Judæorum: ut patet *Exodi 12.* & alibi. Unde potiùs constat Christum non in fermentato, sed in azymo consecrasset; ut rectè probat *Leo IX.* in alia Epistola (quæ est in ordine sexta apud *Siniam*) ad præfatum *Michaellem*. Et quamvis Christus in fermentato consecrasset, non ideo azymus invalidè consecraretur: quemadmodum secundum nos etiam validè fit consecratio in fermentato, etsi Christus eam secundum nos fecerit in azymo: & quemadmodum validè consecraretur vinum album, etsi Christus consecrasset in rubro.

Fundant se II. in eo, quod putent solum panem

*Prout Græci
Catholici
Ecclesiæ sui
ritus, Roma
habent,*

*Et olim La-
tini in Græ-
cia habebant.*

confirmat praxis urbis Romæ, in qua Græci cum Ecclesia Romana communionem habentes habent templum, in quo ritum proprium observare tenentur. Ideoque Leo IX. Episcopus, citata c. 29 graviter redarguit Patriarcham Constantinopolitanum, quod Latinorum Basilicas in Græcia constitutas clausisset, cogens eos suis vivere institutis: quia nimirum isti conflabant ibi corpus ritu seu moribus distinctum, quod etsi in alieno solo, tamen censebatur esse in Ecclesia Latina & ad hanc spectare. Uti è contrà monasteria Græcorum in terris Latinorum reperiebantur, quæ tamen ad Ecclesiam Græcam censebantur pertinere, & ad ritus ejusdem obligabantur.

QUESTIO IV.

*Quod & quale vinum sit materia
Consecrationis?*

*25.
Solum vi-
num de vite
est materia
calicis,*

DICO I. Solum vinum de vite est materia consecrationis calicis. Patet ex Florentino in Decreto de Armenis, & ex perpetuo usu ac traditione Ecclesiæ, quæ nunquam alium liquorem admisit pro consecratione calicis. Ratio est, quod nullus alius liquor, quàm vitis, habeat substantialem rationem vini. Hinc liquor ex pomis, malogranatis, frumentis aut herbis expressus non est materia consecrabilis, uti nec agrestis sive omphacium, neque acetum ex vino generatum, quando vinum est essentialiter corruptum. Idem juxta omnes est de uvis: illæ enim non sunt potus sed cibus, nec potari, sed manducari dicuntur; ideoque per illarum comestionem jejunium solvi potest. Deinde succus uvis inclusus simpliciter loquendo non censetur vinum. Uti nec succus pomis inclusus est siceræ, sic ut proinde consecrari etiam non posset, si Christus siceram præcipisset. Et quàmvis concederetur liquorem in uvis contentum esse verum vinum antequam exprimeretur, non esset tamen consecrabilis, cum nequeat demonstrari per pronomen, nam liquor ille in uvis est tamquam pars, velut sanguis in homine; adeoque sicut demonstrato homine non rectè dicitur, hoc est sanguis, sic demonstratâ uvâ, non rectè dicitur, hoc est vinum.

*Non siceræ,
aut agrestis.*

*26.
Perinde est,
cujus speci-
ei aut coloris
vinum,
dum tamen
verum sit.*

DICO II. Quodcumque vinum de vite, album, rubrum, ex utroque mixtum, cujuscumque regionis, etsi unum ab alio foret specie distinctum, est materia consecrationis. Est certum apud omnes: quia quodlibet habet veram & essentialem rationem vini: nihilque est, unde vel leviter conjici posset, unam potiùs vini speciem, quàm aliam esse institutam; quin immo ex praxi Ecclesiæ constat oppositum.

Hinc sequitur I, validè consecrari vinum

acrescens, utpote verum vinum, etsi tendens ad interitum. Ita D. Thomas quest. 74. art. 5. ad 2. & reliqui omnes. Quod si ita sit alteratum, ut nequeat discerni, num vinum sit vel acetum, numquam licet citra gravissimum sacrilegium in eo celebrare, nequidem ut populus audiat sacrum in die festo, vel eidem detur communicatio paschalis: plus enim urget reverentia huic Sacramenti debita, quæ certam materiam postulat, quàm præceptum edicendi sacrum, vel communicandi, quo populus tenetur. Si autem tantum acetum incipiat, ita ut non sit notabiliter acidum, licet in eo fieret consecratio occurrente aliquâ necessitate. Ita Coninck ad art. 5. cit.

Sequitur II. validè consecrari in musto juxta D. Thomam sup. ad 3. & alios communiter: quia mustum est verum vinum. Immo occurrente necessitate consecratur in eo etiam licet, ut patet ex cap. Cum omne crumen, de Consecrat. dist. 2. Extra necessitatem autem hoc non licet propter impuritatem & fæces permixtas: sicut illicitè consecratur vinum aliis liquoribus vel etiam aromatibus permixtum. Et univèrsim notandum est graviter posse peccari consecrando, uti in pane, ita & in vino minùs puro: quod judicio prudentis est relinquendum. Valde autem culpandi sunt Sacerdotes quidam ruri præsertim degentes, interdum valde hæc in re incurri, dum hostias à vermiculis turpiter corrolas aut fœdatas, vinum fœcibus infectum &c. adhibent.

DICO II. Vinum congelatum potest validè consecrari. Est communis Doctorum sententia contra Alanum & quosdam alios. Probat: quia vinum congelatum adhuc communi æstimatione censetur esse verus potus, & verum vinum. Neque enim per congelationem corrumpitur substantialiter: quandoquidem postea liquefactum habeat eundem colorem, odorem & saporem; alia quoque liquida post congelationem resoluta censentur ejusdem nature & speciei, ut patet in aqua, oleo &c. Deinde Rubrica Missalis Tit. de Defectibus Missæ cap. 10. num. 11. & omnes Theologi supponunt sub speciebus vini post consecrationem congelatis Sanguinem Domini conservari; ergo etiam vinum congelatum primò consecrari potest: quandoquidem per se loquendo illud sit materia consecrabilis, sub quo post consecrationem sanguis Domini perseverat: et per accidens ratione paritatis materiæ posset contingere, ut sub particula ob parvitatem indemonstrabili per pronomen hic vel hoc, Sanguis primò non ponatur, sub qua tamen politus perseveret, ut quest. 1. diximus.

Dixi in Conclusionè validè: nam grave peccatum committeret, qui vinum congelatum consecraret: tum quia faceret contra consuetum Ecclesiæ usum in re gravi-
tum